

پس خدای راست ستائش پروردگار
آسمانها و پروردگار زمین پروردگار عالم ها
(٣٦) .

اوراست بزرگی درآسمان هاوزمین
واوست غالب باحکمت (٣٧) .

سوره اخفاف مکی است و آن سی و پنج
آیت و چهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .
حَمَّ (١) .

فروفرستادن کتاب از جانب خدای غالب
باحکمت ست (٢) .

نیافریدیم آسمان ها وزمین را و آنچه
درمیان هر دوست مگر به تدبیر درست
و بمیعادی معین و آنانکه کافر شدند از آنچه
ترسانیده شد ایشان را روگرداند (٣) .

بگو آیا دیدید آنچه می پرستید بجز خدا
بنمائید مرا چه چیز آفریده اند از زمین
یا ایشانرا شرکستست درآسمان ها بیارید
بمن کتابی که آمده باشد پیش ازین یا بقیه
از علم اگر هستید راست گو (٤) .

و کیست گمراه تر از کسی که بخواند بجز
خدا کسی را که قبول نکند خواندنش
تاروز قیامت و این معبودان باطل
از خواندن ایشان غافل اند (٥) .

و چون جمع کرده شوند مردمان باشند این
معبودان ایشانرا دشمن و باشند به عبادت
ایشان منکر (٦) .

چون خوانده شود برایشان آیات
ما واضح آمده گویند این کافران سخن

قُلْ لِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَمَّ ﴿١﴾

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَالْحِلْمِ
مُسْمًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أَنْزَلْنَا وَمُعْرِضُونَ ﴿٣﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا
مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ إِنِّي لَبِئْسَ بِكُفْرٍ مِّنْ
قَبْلِ هَذَا أَوْ أَشْرَقَتْ مِن عُلَمَانِ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤﴾

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ
لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ حِفْظُونَ ﴿٥﴾

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ
كُفْرِينَ ﴿٦﴾

وَإِذَا نُتِلَّ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ أَبْتِغَاءَ بَنَاتِكُمْ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا

لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا يَحْمُرُونَ ۝

أَمْ يَتُوبُونَ إِقْرَبَهُ قُلْ إِنْ أَقْرَبْتُهُ فَلَا تَضُرُّكُمْ
إِنَّ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُؤَيُّسُونَ فِيهِ كَقَوْلِهِ
شَهِيدًا لِّلْبَيْتِ وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝

قُلْ مَا كُنْتُمْ يَدْعُونَ الرَّسُولَ وَمَا تَدْعُونَ مَافِعَلٌ فِي ذَلِكُمْ
إِنَّ أَكْبَرَكُمْ إِلَهًُا يُؤْتِي إِلَىٰ وَمَا آتَا إِلَّا نَدِيرٌ يُبَيِّنُ ۝

قُلْ أَدْبَانِي إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ
مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ عَلَيْهِ قَامَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ أَنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقْنَا
إِلَيْهِ وَإِذْ كُفِرْتُمْ بِهِ قَسِيحُونَ هَذَا أَفَأَنْتُمْ قَدِيمٌ ۝

وَمَنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ
لِّسَانِ عَرَبِيًّا لِّتَذَرَّ الَّذِينَ كَلِمُوا وَبَشَرِيًّا لِلْمُحْسِنِينَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَعْمُوا فَكَلْبَتُوا عَلَىٰ

درست را چون بیامد بدیشان این سحر
ظاهراست (۷) .

بلکه میگویند بر بسته است آنرا پیغامبر بگو
اگر بر بسته ام آنرا پس نمی توانید شما
برای من از خدا چیزی خدا دانا ترست
به گفتگوی شما در قرآن بس ست
خدا اظهار حق کننده در میان من و در میان
شما و اوست آمرزگار مهربان (۸) .

بگو نیستم من نوآمده از پیغامبران و نمی
دانم چه کرده خواهد شد بامن
و باشما (یعنی در دنیا) پیروی نمی کنم الا
آنچه وحی فرستاده میشود بسوی من
و نیستم من مگر ترساننده آشکار (۹) .

بگو آیا دیدید اگر باشد قرآن از نزد خدا
و منکر شدید بآن و گواهی داده باشد
گواهی از بنی اسرائیل بر قرآن پس وی
ایمان آورد و سرکشی کردید شما البته
ستمگار باشید هر آینه خدایا را نمی نماید
گروه ستمگاران را (۱۰) .

و گفتند کافران در حق مسلمانان اگر دین
بهرتر بودی سبقت نکردند بر ما بسوی آن
و چون راه نیافتند بآن پس خواهند گفت
این دروغی ست قدیم (۱۱) .

و پیش از قرآن کتاب موسی بود
پیشوا و یخشا نش و این کتابیست باوردارنده
به زبان عربی آمده برای آنکه بترساند
ستمگاران را و برای مژده دادن نیکوکاران
را (۱۲) .

هر آینه آنانکه گفتند پروردگار ما خداست

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۱۳﴾

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً لِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿۱۴﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا
وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ
أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْرِعْ بِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي بُنَيْتُكَ رَبِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۱۵﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ تَتَّقِبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنُ مَا عَمِلُوا وَتَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ
فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَّ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿۱۶﴾

وَالَّذِي قَالَ لَوْلَا دِيهِي أَتَيْتُكُمْ لَكُمَا أَتَيْدُنِي أَنْ أُخْرِجَ وَقَدْ خَلَيْتُ

بازقایم مانندند پس هیچ ترس نیست
برایشان و نه ایشان اندوه خورند (۱۳) .

این جماعت اهل بهشت اند جاویدان
آنجا پاداش داده شوند بحسب آنچه می
کردند (۱۴) .

وامر کردیم آدمی را درحق پدر و مادر او
نیکوکاری درشکم برداشته است او را
مادر او به دشواری و زاده است او را به
دشواری و مدت بارگرفتن او اواز شیرباز
کردن او سی ماه ست و زنده ماند
تا وقتی که رسید بکمال قوت خود و رسید
بچهل سال گفت ای پروردگار من الهام
کن مرا تا شکرگویم درمقابله نعمت تو
که انعام کرده ای بر من و بر پدر و مادر من
و تا کار نیک کنم که خوشنود شوی از آن
و صلاح پیدا کن برای من در فرزندان من
هر آئینه من رجوع کردم بسوی تو
و هر آئینه من از مسلمانانم (۱۵) .

این جماعت آنند که قبول می کنیم از ایشان
نیکوترین آنچه عمل کرده اند و درگذریم
از جریمهای ایشان در اهل بهشت باشند به
وفق وعده راستی که وعده داده می
شوند (۱۶) .

و آنشخص که گفت به پدر و مادر خود دل
تنگ شدم به نسبت شما آیا وعده میدهد
مرا که بر آورده شوم^(۱) و هر آئینه گذشته اند

طبقه های مردم پیش از من^(۱) و آن هردو فریاد میکنند بجناب خدا میگویند وای بر تو مسلمان شوهر آئینه و عده خداراست ست پس گوید نیست این وعده مگر افسانه های پیشینیان (۱۷).

این جماعت آنانند که ثابت شد برایشان وعده عذاب از جمله امت ها که گذشته اند پیش از ایشان از جنیان و آدمیان هر آئینه ایشان بودند زیان کاران (۱۸).

وهریکی را مرتبه هاست بحسب آنچه عمل کردند و تا بتمام دهد خدا ایشان را جزای اعمال ایشان و ایشان ستم کرده نه شوند (۱۹).

و روزیکه پیش آورده شوند کافران بر آتش (گفته شود) ضائع گردید نعمت های خود را درزندگانی دنیاوی خویش و بهره مند شدید بآن پس امروز جزا داده شود شمارا عذاب خواری بسبب آنکه تکبر می کردید در زمین ناحق و بسبب آنکه بدکاری میکردید^(۲) (۲۰).

و یادکن برادر قوم عاد را چون بترسانید قوم خود را بسرزمین احقاف و هر آئینه

الْقَوْمُ مِنْ قَبْلِي وَ هُمْ يَسْتَفْتِحُونَ اللَّهَ وَيَكْفُرُونَ بِهِ وَعَدَّا اللَّهَ
حَقًّا قَبْلُ يَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا سَاطِرُ الْأَصْنَانِ ۝

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا قَوْلُ فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنْ أَلْفِينَ وَالْأَلْفِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَيْرِينَ ۝

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَالْوَيْبَةُ مَا أَعْمَاهُمْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ۝

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ لَكُمْ تُبَيِّنَاتُ
فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَاسْتَعْتَبْتُمْ بِهَا قَالُوا الْيَوْمَ نَجْزُونَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۝

وَأَذِّنْ أَخَا عَادٍ إِذْ نَادَى قَوْمَهُ بِالْأَخْفَافِ وَقَدْ خَلَّتْ

(۱) یعنی هیچکس از ایشان باززنده نه شد والله اعلم .

(۲) مترجم گوید این تصویر است حال سعید و شقی را پس سعید حق خدای تعالی و حق ابوبن بجامی آورد و بانواع نعم محظوظ میشود در جمیع امور بحق تعالی رجوع میکند و شقی جمع می کند میان کفر و بحقوق والدین و انکار معاد و صورت سعید منطبق است بر حضرت ابوبکر صدیق و غیر ایشان نیز والله اعلم .

گذشته بودند ترسانند گان پیش روی وی
و پس از وی^(۱) که عبادت مکنید
مگر خدا را هر آئینه من میترسم بر شما
از عقوبتِ روز بزرگ (۲۱) .

گفتند آیا آمده ای پیش ما تا باز داری ما را
از پرستشِ معبودان خود پس بیار آنچه
و عده می دهی ما را اگر هستی از راست گویان
(۲۲) .

گفت جز این نیست که علم نزدیک
خداست و می رسانم بشما آنچه فرستاده
شدم همراه اولی کن می بینم که شما
گروهی هستید که نادانی میکنید (۲۳) .

پس چون دیدند آن عقوبت را بصورت
ابری رو آورده به میدان های ایشان گفتند
این ابريست باراننده بر ما بلکه بحقیقت آن
ابری چیز است که بشتاب طلب کردید آنرا
بادیست که دروی عقوبتِ درد دهنده
است (۲۴) .

برهم زنده هر چیز را بفرمانِ پرورد
گار خویش پس گشتند باین صفت که دیده
نمی شد بجز خانه های ایشان همچنین
جزا میدهیم گروه گناهگاران را (۲۵) .

و هر آئینه جاداده بودیم قوم عاد را
در آنچه جای نه داده ایم شمارا در آن
و ساخته بودیم برای قوم عاد گوش
و چشمها و دل هاپس دفع نکرد از ایشان

الَّذِينَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا
اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿۲۱﴾

قَالُوا أَجِئْنَا لِنَتَأَفَّكَ عَنْ إِلَهِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
إِن كُنْتَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۲۲﴾

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي
أرْكَبُ قَوْمًا تَجَاهَلُونَ ﴿۲۳﴾

قَلْبًا رَاوَةً عَارِضًا مُتَّقِيًا أَوْيْتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ
مُّبْتَلٍ نَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿۲۴﴾

تُدْمِكُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا
سُلُكُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿۲۵﴾

وَلَقَدْ مَكَنَّاكُمْ فِي مَآئِنِ مُكُنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ
سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْهَادًا فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ
وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْهَادُهُمْ مِن شَيْءٍ إِذْ كَانُوا

(۱) یعنی از هر جانب باین مضمون .

گوشِ ایشان ونه چشمهای ایشان ونه دلهای ایشان چیزی را ازبسکه انکاری می کردند به نشانه های خدا و فرا گرفت بایشان آنچه بآن استهزای کردند (۲۶) .

وهرآئینه هلاك كردیم آنچه دوروبر شماست ازدیه ها وگوناگون پدید آوردیم نشانه هابود که ایشان بازگردند (۲۷) .

پس چرا نصرت نه دادند ایشان را آنانکه معبودان گرفتند بغیر از خدا قرب خداجویان بلکه گم شدند از نظر ایشان وهمین ست دروغ ایشان و آنچه برمی یافتند (۲۸) .

ویادکن چون متوجه ساختیم بسوی توجاعتی را از جن می شنیدند قرآن را پس چون حاضر شدند پیش پیغمبر بایکدیگر گفتند خاموش باشید پس چون تمام کرده شد بازگشتند بسوی قوم خود بیم کنان^(۱) (۲۹) .

گفتند ای قوم ما هرآئینه ما شنیدیم کتابی را که فرود آورده شد بعد از موسی باور دارنده آنچه پیش از او بود راه می نماید بسوی دین راست و بسوی راه راست (۳۰) .

ای قوم ما قبول کنید سخن دعوت کننده را بسوی خدا و ایمان آرید بوی تا پیامرزد خدا برای شما بعض گناهان شمارا و پناه

يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۲۶﴾

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَرَفْنَا آيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۲۷﴾

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا
إِلَهًا بَلْ صَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكُمْ أَفْهَمُ وَمَا كَانُوا
يَفْقَرُونَ ﴿۲۸﴾

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفْرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْمَعُونَ الْقُرْآنَ
فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ
مُنذِرِينَ ﴿۲۹﴾

قَالُوا يَا قَوْمِمْتَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَىٰ الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿۳۰﴾

يَوْمَآ إِجْبُودُوا إِلَى اللَّهِ وَأُمُورِهِ يَغُورُكُمْ مِّنْ دُونِكُمْ
وَيُجِزُّكُمْ مِّنْ عَذَابِ الْيَوْمِ ﴿۳۱﴾

(۱) مترجم گوید چند کس از جن پیش آنحضرت صلی الله علیه وسلم آمدند و آنحضرت صلی الله علیه وسلم در آن حالت نماز فجر می گذارد در بطن نخله قرآن استماع کردند چون بازگشتند قوم خود را انداز نمودند اشارت باین قصه است درین آیات .

دهد شمارا از عذاب درد دهنده (٣١) .

و هر که قبول نکند گفته دعوت کننده بخدارا پس نیست عاجز کننده در زمین و نیست اورا بجز خدا دوستان آنجماعت درگمراهی ظاهرند (٣٢) .

آیا ندانستند اینکه خدا آفریده است آسمان هاوزمین را و مانده نه شد در آفریدن اینها تواناست بر آنکه زنده کند مردگان را آری چنین ست هر آئینه اوبر هر چیز تواناست (٣٣) .

وروزی که پیش آورده شوند کافران بر آتش (گفته شود) آیا نیست این وعده درست، گویند آری قسم به پروردگار مأدرُستست گوید پس بچشید عقوبت را بسبب آنکه کافر بودید (٣٤) .

پس صبر کن چنانکه صبر کرده بودند خداوندانِ هَمَّتِ علی از پیغامبران و شتاب طلب مکن عقوبت را برای ایشان روزیکه ببینند آنچه وعده داده میشود ایشانرا چنانستی که ایشان نمانده بودند^(١) مگر یکساعت از روز این پیغام رسانیدن است پس هلاک کرده نخواهند شد مگر قوم بدکاران (٣٥) .

سوره محمد مدنی است و آن سوره هشت
آیت و چهار رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

آنانکه کافر شدند بازداشتند مردمان را از

وَمَنْ لَا يُحِبِّ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعِيزِنِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ آلٌ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ قَبِيلٍ ﴿٣١﴾

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَتَّخِذْ
بِعَلْوَتِهِنَّ بَعِيدًا عَلَىٰ أَنْ يُخَيَّرَ النَّاسَ بَيْنَ الْإِيمَانِ وَالْكَفْرِ
شَيْءٌ قَدِيرٌ ﴿٣٢﴾

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا الَّذِي كَانُوا
بِأَلِدْرِبًا قَالُوا قَدْ وَفَّى الْعَذَابُ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٣﴾

فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرْنَا أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ
كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْمِزُوا إِلَّا السَّاعَةَ مِنْ
تَهْلَاكِ دَابِلَةَ فَهَلْ يَهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٤﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْدُوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٣٥﴾

(١) یعنی درد دنیا .